ДО
НАУЧНОТО ЖУРИ,
ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД РД-09-27/15.04.2015 Г. НА ДИРЕКТОРА НА ИНСТИТУТА ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО ПРИ БАН
ЗА ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД
ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“

СТАНОВИЩЕ

от

Проф. д-р Николай Симеонов Натов, член на Научното жури,
Софийски университет „Св. Климент Охридски”, Юридически факултет, гр.София, бул. „Цар Освободител” № 15, Северно крило, кабинети 294 / 301, тел. 9308 483 / 9308 290,
имейл адрес: n.natov@law.uni-sofia.bg

Област на висше образование: шифър 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: шифър 3.6 Право

Научна специалност: Международно частно право

Автор на дисертационния труд: **Мадлен Раденкова Кавръкова-Хазаросян**, задочен докторант по Международно частно право в Секция „Международноправни науки“ при Института за държавата и правото към Българска академия на науките

Тема на дисертационния труд: **„ПРОБЛЕМИ НА МЕЖДУНАРОДНОТО ЧАСТНО ПРАВО В ОБЛАСТТА НА МЕЖДУНАРОДНИЯ АВТОМОБИЛЕН ПРЕВОЗ НА ТОВАРИ“**

Научен ръководител: Проф. д.ю.н. Цветана Николаева Каменова

Уважаеми членове на Научното жури,

Със заповед РД-09-27/15.04.2015 г. на Директора на Института за държавата и правото при БАН съм определен за член на Научно жури за защита на гореспоменатата дисертация с автор Мадлен Раденкова Кавръкова-Хазаросян, задочен докторант по Международно частно право в Секция „Международноправни науки“ при ИДП/БАН, за присъждане на образователна и научна степен „доктор”. На заседание на Научното жури от 21.04.2015 г. съм определен да представя становище.

I. За процедурата.

Подготовката и обучението на докторантката са осъществени в Секция „Международноправни науки“ при ИДП/БАН. Мадлен Раденкова Кавръкова-Хазаросян е зачислена за задочен докторант със Заповед № 141/17.10.2006 г. на Директора на ИПН/БАН. Видно от Удостоверение № 180/06.10.2010 г. докторантката е положила изпита от индивидуалния учебен план по английски език с отличен (5.50) и по специалността – Протокол от 12.04.2007 г., с отличен (6). Отчислена е с право на защита със Заповед на №185/26.11.2010 г., считано от 01.10.2010 г., поради успешно завършил курс на обучение и изтекъл срок на докторантурата.

Изследванията по дисертацията са били извършени в Секция „Международноправни науки“ при ИДП/БАН. Дисертационният труд е обсъден и насочен за публична защита от същата Секция на 16 юли 2014 г. Научното жури и датата за защита са определени съгласно закона. По темата на дисертацията Мадлен Кавръкова има четири публикации в специализирани научни издания както следва: 1. „Проблемът за скритото стълкновение на норми на Регламент 44/2001 г. и Конвенция за договора за международен автомобилен превоз на стоки“, статия в сп. „Правна мисъл“, №4/2010 г., с.57-70; 2. „Действия на пророгационната клауза, включена в товарителницата при договори за международен автомобилен превоз на товари“, статия в Сборник научни трудове на Института за държавата и правото, том VI, София, 2011 г., с.51-73; 3. „Определяне на приложимото право към договорите за международен мултимодален превоз“, статия в Сборник научни трудове на Института за държавата и правото, том VII, София, 2012 г., с.416-425; 4. „Пророгация на международната компетентност на съдилищата по граждански и търговски дела съгласно Регламент 44/2001 г. на Съвета“, статия в Сборник „Правната наука – традиции и актуалност“, Университетско издателство „П. Хилендарски“, Пловдив, 2012 г., с.538-545.

Дисертационният труд и материалите по защитата са на разположение в Института за държавата и правото при Българска академия на науките (гр. София, ул. „Сердика“ № 4).

Спазени са съответните изисквания на Закона за развитието на академичния състав в Република България и на Правилника за прилагането на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

II. Обща оценка на представения дисертационен труд.

Дисертационният труд обхваща общо 198 страници – заглавна страница, съдържание, научен текст, библиография. Направени са 349 бележки под линия. Структурно трудът се състои от увод, четири глави, заключение, списък на използваната литература и списък на цитираните съдебни решения. Списъкът на използвана литература включва 31 заглавия на кирилица (български език) и 15 заглавия на латиница – английски и немски езици. Списъкът на цитираните съдебни решения обхваща 27 решения на Съда на ЕС/ЕО, 11 решения на съдилища на други държави членки и 18 решения и определения на съдилища и арбитражни институции (АС при БТПП) в България. Приложена е декларация на автора за оригиналност. Трудът е изготвен в съответствие с изискванията на чл.27, ал.2 от Правилника за прилагането на Закона за развитието на академичния състав в Република

България и на специфичните изисквания на ИДП при БАН. Авторефератът отразява основните научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Научно-изследователската теза на дисертантката е ясно формулирана в увода. Тя се съдържа в твърдението, че „...правната уредба на международния автомобилен превоз на товари регулира обществено-икономически отношения, които се развиват твърде динамично, като все по-трудно отговаря на нуждите за регулация на глобалните транспортни вериги, превозващи товари през няколко континента.“ Предметът на изследване обхваща международната компетентност на българските съдилища и определянето на приложимото материално право към частноправни отношения с международен елемент, пораждани от международния автомобилен превоз на товари. Извън предмета на дисертацията остава признаването и изпълнението на съдебни решения по дела относно такъв превоз, като е обоснована и причината за това стесняване на едно иначе традиционно международно-частноправно изследване. Аргументирана е актуалността на разработката, задачите и целите й, изяснена е методиката и отбелязано значението на типичния за МЧП сравнително-правен метод, широко използван при това изследване. Първата глава е посветена на приложното поле на Конвенцията CMR. Изяснено е и съотношението на Конвенцията с правото на ЕС в разглежданата материя, като е обоснован изводът за предимство на CMR над Регламента „Рим I“. Във втора глава се анализира уредбата на определяне на международната компетентност на съдилищата по дела във връзка с международен автомобилен превоз на товари. Уточнява се, че тази уредба се извлича от Конвенцията CMR, която е с предимство пред Регламент 44/2001 г., съотв. преработената му версия – Регламент 1215/2012 г. Особено внимание се отделя на скритото стълкновение между нормите на Конвенцията и на Реглавент 1215/2012 г., пораждано от различната квалификация на договора за международен автомобилен превоз на товари съгласно двата акта. Третата глава е посветена на сравнително-правен анализ на два договора – за международен превоз и за спедиция. В четвърта глава изследването се концентрира върху определяне на приложимото материално право към договора за международен автомобилен превоз на товари. Разглежда се уредбата по Конвенцията CMR, по Регламент „Рим I“ и се поставя въпросът за приложимо право при мултимодален превоз.

Заключението обобщава резултатите от научното аргументиране и доказване на изследователската теза от авторката, направените в процеса на научното дирене изводи и обоснованите предложения de lege ferenda.

Необходимо е да се отбележи коректното и аналитично използване на изобилна съдебна практика в материята – както на Съда на ЕС/ЕО, така и на български съдилища и арбитражи, а също и съдилища от други държави членки. Теоретичните източници са ползвани коректно от дисертантката.

III. Приноси на дисертационния труд.

Наред с изводите, предложенията и препоръките, които всеки подобен труд следва да съдържа, могат да бъдат посочени и редица конкретни научни и научно-приложни приноси на тази дисертация:

1. Извършеното от авторката цялостно изследване на проблематиката за определяне на компетентен съд за частноправни спорове, произтичащи от международния автомобилен превоз на товари според Конвенцията CMR и според правото на ЕС в разглежданата материя.
2. Поставянето и прецизното изясняване на въпроса за квалификацията като решаващ за определяне приложимостта на Конвенцията CMR, съотв. на Регламент 1215/2012 г. и на Регламент „Рим I“ в материята на международните автомобилни превози на товари.
3. Задълбоченият сравнително-правен анализ на квалификацията на понятието превозвач по смисъла на Конвенцията CMR в отделни държави членки.
4. Анализът на уредбата относно определяне на приложимото право към договора за международен автомобилен превоз на товари.
5. Разглеждането на проблематиката на мултимодалните превози и предложението за създаване на нова разпоредба в ТЗ, посветена на този вид превози.

III. Критични бележки и препоръки.

Към дисертацията може да се отправят и някои принципни бележки както следва: първо – необходимо е по-прецизно използване на терминологията на МЧП – напр. възприетият в КМЧП израз „международна компетентност“ би следвало да не се заменя с „международна юрисдикция“; второ – необходимо е също внимателно боравене с инструментариума на МЧП. Така напр. когато се говори за отпращане към материално право, не бива да се използва словосъчетанието „отпращане към *Lex rei sitae*”, защото *Lex rei sitae* е формула на привързване на двустранна отпращаща норма и поставя в действие механизма на препращането.

IV. Заключение.

В заключение давам положителна оценка на представения за защита дисертационен труд на тема „ПРОБЛЕМИ НА МЕЖДУНАРОДНОТО ЧАСТНО ПРАВО В ОБЛАСТТА НА МЕЖДУНАРОДНИЯ АВТОМОБИЛЕН ПРЕВОЗ НА ТОВАРИ“. Работата съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката за Международното частно право. Дисертационният труд убедително доказва, че кандидатката притежава задълбочени теоретични знания в тази материя и способности за самостоятелни научни изследвания. Дисертацията отговаря на изискванията на чл.6, ал.3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България и на чл.27, ал.1 и 2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Поради това предлагам на уважаемото Научно жури да даде образователната и научна степен „доктор по право” на Мадлен Раденкова Кавръкова-Хазаросян, задочен докторант по Международно частно право в Секция „Международноправни науки“ на Института за държавата и правото при Българска академия на науките.

София, 17.05.2015 г. Проф. д-р Николай Натов